

Landsmåls- och Folkminnesarkivet
Uppsala

M 40

ARBETE, TRÖTTHET OCH VILA.

Föreliggande frågelista behandlar endast arbetet som sådant, ej olika specialarter av arbete. Särskilda frågelistor äro utarbetade över ämnena "Brådska" och "Sömn". Vissa verb (särskilt fara 'börja', göra och ligga), som falla inom föreliggande listas betydelseområde, torde komma att behandlas i en specialfrågelista rörande vissa vanligare verb.

I. Arbete.A. Allmänt.

1. Arbete (arvete)? Giv ex. på från riksspråket avvikande användningar av ordet: de äro till arbetes allihopa! Arbeta (hur böjes ordet)? Andra beteckningar för 'arbete (görsmål)': arbetsgöra, arvode, gärd (ex.: jag har bordet i gärdom 'jag har bordet under arbete'), gärning, göra (göre; ex.: slikt göra vill inte jag ha 'sådant arbete vill jag inte ha', sockgöra 'stickningsarbete'), håll (i uttryck som: smeden är nu i håll med nyckeln), karv, orka, syssla, äventyr? för 'arbeta (sträva)': arka, bila, dreja (i uttryck som dreja och arbeta, dreja och köra i åkern), druka, färdas (ex.: han färdas nog, men det tyr inte till), karva, yrka?

Möda: är detta ord levande i dialekten, och vad betyder det? Giv ex. på dess användning (jag tycks inte med möda duga draga mig fram)! Finns verbet mödas (moda sig)? Giv ex. på dess användning! Andra beteckningar för 'möda (besvärlighet)': hark, krall? Finns ordet mödlös? Giv ex. på dess användning! Beteckningar för 'mödosam': balkig, ärvesam?

2. Beteckning för 'uträtta (ett arbete, en sak, ett ärende)': ansa, bejaja, syssla? för 'uträttat (verkställt)': avgjort, undangjort? för 'ej uträttat': ofrämt? för 'syssla (pyssla, befatta sig) med något': bassla med, belabba sig med, bockla, boka, bylta med, do na med, fara med (ex.: jag far med och täljer), fara över (ex.: du skall fara över något 'du skall sysselsätta dig med något'), greja, gremja, gresa, hankas, idrotta, hanka, kångla, nossa, pjolta, praja, russla med, ställa med, syta, tagas vid? för 'strängt sysselsatt (som har mycket att bestyra)': anssam, bestyrig? för 'bestyr': begängel-se, besmide, grej, gres, kres? för 'småbestyr (utan värde)': prack, pussel?

3. Beteckning för 'dag, då man arbetar': yrkandedag, yrkdag? Jfr frågel. "Tid och tidsindelning", s. 4!

B. Arbetet som sådant, betraktat från olika synpunkter.

Märk, att här nedan endast anföras exempel på de olika synpunkter, som kunna komma ifråga. Det gäller alltså för varje medarbetare att själv noggrant genomtänka ämnet och därvid nedteckna de ord, som framställa sig för minnet eller erhållas från de gamla.

4. Beteckningar för olika slag av arbete, sedda ur synpunkten av, vem som bör (brukar) utföra arbetet, t.ex. husbondegöra, dränggöra, karlgöra, karlarbete 'arbete, som män bruka utföra', kvinnfolksgöra, kvinnside 'arbete, som kvinnor bruka utföra', görda

'kvinnoyssla inomhus', garparbete 'barnarbete', gubbfola?

5. Beteckningar för olika slag av arbete, sedda ur synpunkten av, var arbetet brukar utföras, t.ex. illvädersgöra, invädersbestyr 'sysslor, som uträttas inne', hemvidsbestyr, hemvidssysslor 'sysslor, som utföras hemma'? finnas talesätt m.m. om det husliga arbetets möda, t.ex. husmilen är den drygaste milen?

6. Beteckningar för olika slag av arbete, sedda ur synpunkten av, under vilka sociala och ekonomiska förhållanden arbetet utföres, t.ex. herrarbete, hovning, hovsarbete, hovsärvade, hovsgärd 'arbete på en herrgård', legoarbete 'arbete, som mot betalning utföres åt annan person', måle 'beting', sum-arbete 'arbete övertaget på entreprenad', samlagsarbete 'arbete, som utföres av flera personer gemensamt', gångled 'dagsverke för något socknens ändamål' (gå i gångled), skofta 'göra överarbete på fritid', handsöla, skålverka 'skaffa sig biförtjänst på lediga stunder'?

7. Beteckningar för olika slag av arbete, sedda ur synpunkten av den tid, arbetet kräver, t.ex. orka 'så mycket arbete, som man på viss tid orkar med', dagorka, dagsarbete, dagsverke, dagsgöra 'arbete, som kräver en dag', söndagsbestill 'söndagsarbete', ottedagsverke 'dagsverke, som börjar tidigt på dagen', kvällsgöra 'kvällsarbete', göra kvällsäte, kvällsitta 'arbete inne vid ljus om kvällen', brådfång 'hastigt uträttat arbete', brådgjort 'hastigt utfört (omarbete)', hastverk; senfärdigt arbete, långhala 'arbete, som kräver lång tid', bredvedersarbete, knyckarbete, mellanarbete, mellansjå 'arbete, som utföres då och då, när man har lust', drägsyssla 'arbete, som ständigt uppskjutes'?

Om ökt och andra beteckningar för viss arbetstid på dagen, se "Tid och tidsindelning", s. 2-3!

Beteckningar för 'knåpgöra': fink, fippel, knoppel, mock, pel, perk, pjun, pracksamt arbete, pyr, pålk? för 'knåpa (med ngt)': fin, fippla, knappra, knuppla, knåra, naska, norka, nylpa, nyssla, nissa, perka, porka, pussla, stava? för 'person, som knåpar med något': nurk?

8. Beteckningar för olika slag av arbete, sedda ur synpunkten av dem möda, arbetet kostar, t.ex. armdänge, blockarbete, bröte, bål-
arbete, bök, bösta, kirk, knas, mas, pul, sjå, slit, yrk 'tungt (strängt, mödosamt) arbete', bas, bele, slet 'arbete, som fordrar strägen uthållighet', bråkarbete, pinal, plister, spåne 'krångligt (svårt, brydsamt) arbete', bardig, hinkig, kostal, masig, pålkig, slitsam, strävig, synjal, sågal, tjågig, tungsam, yrkig 'besvär-
lig, påkostande', klateraktig, klatersam, knockig 'krånglig (svår, brydsam)', len 'lindrig (ej tung)', blockarbete, båla, dubbla, kerka, moka, rammoka, sjå, splita, starva, tjåka 'utföra tungt arbete', pensa, slåpa, plistra, plita 'utföra krångligt (brydsamt) arbete'?

Beteckningar för 'omak', 'besvär': pyng.

Beteckningar för 'kosta på': härda på? Giv exempel på andra ord eller uttryck rörande tungt arbete: det tar på naturen 'det tar på krafterna', det tar ut svetten 'det pressar fram svetten', ta istret ur någon 'tvinga någon till tungt arbete', svettstråka 'arbetsstund, som pressar ut svetten'!

C. Människan som arbetare.

9. Beteckning för 'arbetare' (i motsats t.ex. mot den, som arbetar för egen räkning): arbetskarl, arbetsman, dagkarl, dagaman, slavare, ärvodesgörare? för 'tillfälligt anställd arbetare': bredvederskarl, frikarl, legokarl, lösarbetare? för 'karl som arbetar på entreprenad': sumkarl? för 'karl som arbetar för egen räkning': synderskarl? för 'förman i arbete': bas, förman, förgångsman, påkörare? för 'person, som ej anses värd full dagslön': halvkarl? för 'dräng, som flera ha del i': lötapank? för 'person, som gör fullt dagsverke': helkarl?

10. Finns någon beteckning för 'individuellt sätt att utföra ett arbete': gärd (var och en har sin gärd 'var och en har sitt sätt att utföra ett arbete', jag kan just känna igen gården 'jag kan se på arbetet, vem som utfört det')?

11. Beteckningar för 'arbetsför (som har krafter att utföra normalt arbete)': för, arbetsborg, arbetsgod, dåglig, fulltaga, myttig?

12. Beteckningar för 'som ej har krafter att arbeta': horklös, vesen? för 'som är behäftad med sådan kroppsskada eller sådant lyte, att han ej kan arbeta': menför? för 'som arbetar med svaga krafter': arbetsklen, knelig, maktesliten, orkliten? för 'arbeta med något, vartill man egentligen ej har krafter': harka, knela? för 'upphöra med ett arbete av brist på krafter': vesa?

13. Beteckningar för 'händig (skicklig i arbete)': arbetstamd, behändig, beslagen, beslängd, handad, handfallen, handlig, handig, handhövlig, handvig, händsig, slundig, slög, slöjd, tillhätten, utvindad? för 'skicklig i fingrarna (vid smått arbete)': knötthänt, nagelform, nävanyttig, növen i fingrarna? för 'händighet (handlag)': behändighet, knapphändighet, tama (han har god tama att göra, vad han vill)? för 'van vid ett visst arbete': tam, tammer (tammer med skoarbete)? för 'förständig i arbete': arbetsklok?

Finns uttryck som han fäster på all slags arbete 'han är skicklig till (rår med) allt slags arbete'?

14. Beteckningar för 'icke händig (fumlig, som gör klumpigt arbete)': andsölshandad, damlig, docklig, drumsig, fammelaktig, gorrig, kevhandad, klåpig, mjöklot, mjölkgig, najtig, ohändig, oslög, åmig? för 'som arbetar kraftigt men utan förstånd': blockansam? för 'arbeta fumligt (tafatt, bära sig klumpigt åt)': famla, fippla, fubbla, fumma, klomra, kojma, kångla, lerpa, molka, pjuna? för 'arbeta kraftigt men (klumpigt) och utan förstånd': blocka, bäcklas? för 'fumligt beteende': fubbel? för 'man, som arbetar otympligt (klumpigt, tafatt)': bäckel, damlus, dockel, kalvöra, klomsak, molkare, sudd, tafse, tep? för 'kvinna, som arbetar klumpigt (tafatt)': damla, gökla, mähä? för 'person, som ej kan arbeta på egen hand utan behöver oupphörlig anvisning': visanvett, visfant?

Beteckningar för 'hårdhänt': hård? för 'hantera hårdhänt': grabbla, hårdremmas?

Beteckningar för 'tota till': tåta till, göra till?

15. Beteckningar för 'som arbetar raskt (som är fortfärdig)': arbetsvig, arg, fosen, fortvolen, för, karp, lidlig, snabbvolen, snällvolen? för 'arbeta raskt': fela på? för 'rask arbetare':

flängare, fnykare? för 'kvinna, som arbetar raskt': gorma? för 'hastigt och oförmärkt göra något vid lägligt tillfälle': snälla? för 'förmåga att arbeta raskt': fogsighet?

Beteckningar för 'arbeta beskäftigt utan att något värdefullt blir utträttat': bangla, fjaska, gorma, hojska, jocka, kangla, kängla, mälä, taska, våstras? för 'som arbetar beskäftigt men ej utträttar något av värde': behejig, beskäftig, bestyrig, fjaskig, fjoskig? för 'göra något förgäves': gå i dankaft, göra pitrefärd? för 'person, som beskäftigt blandar sig i andras arbete': bilöpare?

16. Beteckningar för 'som arbetar långsamt (som är senfärdig)': drumlig, jåpig, knaselig, knåpig, knåpsam, långredd, långrustad, makfärdig, pjasig, pjaskig, purig, påtig, saggig, sjaggig, saktfärdig, seesam, sekalonnom, senvolen, sjabbig, sjåkansam, småfärdig, sällsam, säver, tassig? för 'arbeta långsamt (trögt)': böka, duska, fnalla, fnaska, jåpa, knalla (t.ex. han knallar efter makten 'han arbetar, så gott han förmår, men långsamt'), knasa, knaska, knassla, knavra, kneka, knugga, lora, larka, lurka, madda, makka, mesa, mjäka, måka, mora, nogga, nåla, pala, pallra, pela, pjasa, pula, pura, safsa, saska, sjaska, suska, sagga, sjagga, seka, sjåka, subba, tjåga, tjåka, äsla, ävas? för 'långsamt arbetande (sömnaktigt släpande)': pjas, pjask? för 'man (pojke), som arbetar långsamt (senfärdigt, släpaktigt)': bakasare, dasker (dasker i dagom, dasker i dagningen), dusker, drafts, drufser, dödbase, dödolger, fnallus, knaskfis, krasslare, kröler, lommer, madder, mes, knåpmes, pet, pjashas, pasker, pernickare, sekelin, simme, sjask, sork, stugstända, såskopp? för 'kvinna (flika), som arbetar långsamt': drunta, duska, fnaska, jåpa, klormör, lapa, lemma, ljusla, målla, nyssla, paska, pjalla, seffra, seka, sessla (hon är som sesslas barnsöl), sjabberska, sjaska, sjåva? Finnas ord med dubbelbetydelse, t.ex. argsibba 'argsint och trög kvinna'? Finnas uttryck som måna med något 'arbeta litet i sänder på något'?

17. Beteckningar för 'flitig i arbete (arbetsam, trägen)': anig, anssam, arnig, arbetsgirig, eklig, fiken, garv, girig, gärig, gerot, iden, idkig, idog, idig, innig, karg, katig, knogig, krå(en), kränger, mån, nadig, nurken, närvig, odig, pålkansam, siker, slisken, strävig, stundrädd? för 'som är i arbete redan tidigt om morgonen': morgongärrig, odig, otteträlilig, ottekry? för 'arbeta flitigt': ampla, kresa, kävja, molarbeta, molgastä, myra, möda sig, pålka, sarva, stå på knär och knokur? för 'flitigt arbete': lik? för 'arbetsamhet': avel, arbetslynne? för 'anfall av arbetsiver': il? för 'arbetsam (flitig) människa': arbetsgnista, arbetsmyra, dragmyra, fliting? för 'arbetsam man': arbetsbockel, arbetsbräcklare, kråe, knoger, murker, sarv, släper? för 'arbetsam kvinna': böska, släpa?

18. Beteckningar för 'driftig i arbete': amper, anstaltig, dri-vande, driven, garv, horjig, hård att arbeta, rafängd, rivande, rymmelig, skropp, snodig, snoen? för 'arbeta driftigt (med ngt)': badda, bråla, glåma, jorva, påla, raska om, russja, rykta? för 'drift i arbete': kom (det är inte något kom med honom), kurs, li(d)an(d)e? för 'arbetsdriftig man': bjäre, stuke? för 'arbetsduglig kvinna': knosa?

19. Beteckningar för 'ihärdig (seg, uthållig i arbete, som ar-

betar jämnt och utan avbrott): bökig, harmgirig, ihållen, ihållsen, iliggande, jämn, knogig, kradig, murken, sletig? för 'arbeta ihärdigt': bilta, dragsa, dåka, ilka på, jumpa på, knåka, nela, nilsa, nulja, nöta å? för 'ihärdighet': jämna (jämnan drar 'ihärdigheten hjälper')? för 'ihärdig (uthållig) arbetare': efterliggare?

Finnas uttryck som hålla ut dagen 'orka arbeta hela dagen'?

20. Beteckningar för 'arbeta hårt (strängt, bjuda till av yttersta förmåga, anstränga sig så mycket man orkar)': abra på, appa på, bjuda det, bråka sig, bukta, böka, fältas, ivlas, kisa, kråka, lägga åt kuven, nypa i efter njurtalgen, pärsa, spära, strängera sig, sträva, tråla, trösa, ärvas? för 'kraftansträngning': spärr? för 'man, som har strängt arbete': bålarbetare, tragger? för 'anstränga (ngn) med för mycket arbete': beladda, överhompla?

21. Beteckningar för 'lat (som är ohägad för arbete, utan energi)': danglig, dolsk, dådlös, dödbakad, egennyttig (hästen är så egennyttig, så han ska stanna i varenda backe), gasslig, gumpdryg, himmig, jämn, kabbig, labbig, lammen, länjig, latblandad, latmasig, latvulen, lirpig, lojig, lygnig, låsk, mas, moken, möddryg, nödkörd, ogittlig, träck, vannig? för 'ytterligt lat': berglat, gorrlat, kabblat, smäcklat, stocklat? för 'som har svårt att komma sig för': förhuelig, menig? för 'sysslolös': fåfäng, göralös, orklös? för 'vara lat (arbeta lättjefullt, lata sig)': dalma, daska, dola, drila, drula, drumla, dröna, dösna, gangsla, gassa sig, glomma, gonas, himma, junkerera, jåsa, kabba, koa, krövla, kunkla, kura, lapa, lata, larka, limjas, ligga på långbänk, länsa, lödäs, masa, milka, rämlla sig? för 'taga sig lediga stunder, så ofta man kan': svinka undan? för 'vara sysslolös (slå dank)': dala, damla, dangla, danka, slå dank, drevla, dröna, flänga, junka, kanka, kukulera, panka, ranka, råka, sitta preses, sjängla, skrunta, skytta, slanka, slanta, sloka, slotta, slunta, stavalla, svabba, slå tant? Finns ordet idas? Giv ex. på dess användning och böjning!

Finnas andra ord eller uttryck, som i mera specialiserad form ersätta beteckningarna 'lat' och 'vara lat', t.ex. sittsjuk 'som gärna vill sitta i överksamhet', askfis 'stackare, som sitter hemma vid spisen och intet gör', grisa 'ligga inne och draga sig', pyra 'ligga i spisen och intet göra', lynga 'stå och hänga sysslolös', dricka stättöl 'stå och prata i stället för att arbeta', spela fingerfitt 'sitta sysslolös och rulla fingrarna om varandra', latslug (han är olikt latslug på samlagsarbete) 'som i möjligaste mån drar sig undan, då flera arbeta tillsammans', suten, syten, sytsam 'som grugar sig vid påkommande arbete'.

22. Beteckningar för 'lättja': ikteslösa, lap, late (om all din late vore i min pate), lätte, menska, ohåga? för 'latmangöra': latmansarbete, latmanssjå? för 'lat människa (odåga)': dåsmå, fjåsk, fjös, kångla, latben, latklubb, latstock, latstoling, latvrak, rötstock? för 'lat man (lätting, drönare), lat pojke': borkpojke, buskjöns, danker, dinglus, drul, drunter, drönje, dröntkarl, dåse, junker, lale, lat, lating, latte, latbuk, latfork, latstoling, latotåg, lediglars, lenerpås, lirp, lygn, löm, mas, nödföding, påtmes, rok,

sagger, slusk? för 'lat kvinna (lat flicka)': dallra, dingla, dödölja, latlycka, latmalena, latröv, lirpa, låpa, lämja, länsa, löda, maladas-ka, mena, menlösa, sägga, slanka, slanta, sulla? Giv ex. på ord, som stå nära 'lat människa', men som ha en mera specialiserad betydelse: arsgjordare 'person, som är så lat, att han ständigt sitter', darjus, drevnöt, slank, slant, slunt 'dagdrivare, landstrykare', goding 'person, som har goddagar', mat(h)o 'matvrak, som ej duger till annat än att äta', dribbenos 'lat och sjuklig arbetare', hasselmann 'långsam och oföretagsam person', slåta 'dagdriverska', slasha 'lat och slarvig kvinna', koluka 'lat, otäck kvinna', dangla 'lång, slankig, oföretagsam och lat kvinna'!

23. Finnas adverb av typen hassel-lundes, latoxlundes 'såsom en lätting'?

24. Beteckningar för 'försumlig (vårdslös, slarvig) i arbete': paskig, slabbig, slåtsam, sumlig, summelaktig, oförsumlig, svälen? för 'arbeta (uträtta ngt) försumligt (vårdslöst), göra slarvigt arbete': balta, bylta, dösa, fala, gevla, gyckla, görpa, hossja, hubba, kanka, knöttra, mockla, rabbla, rafsa, slamsa, sломra, slumsa, suma, sumla, sumsa? för 'slarva ifrån sig': fjomp ifrån sig? för 'försumlighet (slarv) i arbete': habb, hubbel, oförsummelhet? för 'arbete, som utförts försumligt (vårdslöst)': gorm, slams? för 'i sitt arbete vårdslös (slarvig) man (pojke)': bose, gycklare, klottare, pyngler, slafs, slarvbuk, sломmer, surv, tasker? för 'i sitt arbete vårdslös kvinna': hafsa, hoppra, pyngla?

25. Beteckningar för 'fuska (göra dåligt arbete, fördärva ett arbete)': fackla, fickla, kackla, vackla, klabba, klattra, klotta, kångla, macka? för 'fuskverk (illa utfört arbete)': fackel, kackel, vackel, fubbel, grannlåtsverk, klabb, kladdverk, klatter, krusifjäx, klott? för 'man, som fuskar i arbete (klåpare)': bönhås, fackelmakare, kevlare, klabbare, klabbedask, klabbsmed, krabber, kladd, kladdare, klattrare, krottlare? för 'kvinna, som fuskar i arbete': klabba?

D. Arbetsredskapen.

Anm. Här är ej fråga om ord och uttryck, vilka användas endast om vissa slag av redskap, t.ex. om eggverktygen.

26. Giv exempel på ord och uttryck, som kunna användas för att beteckna arbetsredskapens egenskaper, t.ex. fannigt, enkommt, flingande, snodigt 'väl lämpat för sitt ändamål', handhövlig 'passande, bekväm för handen', leka 'falla lätt i handen (om ett redskap)', bratyg, dunderdon, dundertyg 'utmärkt redskap'.

E. Uttryck för att börja, fortsätta och avsluta ett arbete.

27. Beteckningar för att 'börja (gripa sig an med, ta itu med) ett arbete': anfanga, draga till, draga åstad med, fås med, ta på? för 'driva någon till alltför hårt arbete redan från början': brådtaga (han brådtog hästen)? för 'färdig att börja arbetet': arbetsredo, arbetsklar, blank?

28. Beteckningar för att 'fortsätta (återupptaga) ett redan påbörjat arbete': nu ska det väl bära till igen? för att 'sakta av

(hejda sig), då man arbetat för häftigt': hirta sig? för att 'komma på efterkälken (med sitt arbete)': bli på långhalan?

29. Beteckningar för att 'avsluta (ett arbete)': fly från sig, göra slut, göra från sig, få has på, avsyssla, avknabba? för 'fullbordat, överståndet': avgjort, beställt, överhänt? för 'tid för dagsarbetets slut': handmål, helgsmål, fyraben? för 'slut på ett arbete': ändsmål?

II. Trötthet.

30. Trött (trötten, tröttig): vad betyder detta ord ('trött' 'sömnig')? Tröttas: giv ex. på detta ords användning! Tröttna (tröntna)? Andra beteckningar för 'trött': dack, faren, försvickad, mödd, tapplöpen, tappsigen, trotsig, utfaren, ålägsen, öde? för 'tröttna': dackna av, dattas, dåsna av, lasma? för 'litet trött (olustig)': boken, dolsk, doven, duven? för 'mycket trött (alldeles förbi)': all, allsmäktig, avdankad, dattlig, pank, utmödd, uttjägad, utkojtad, dumpla, lam?

31. Beteckningar för 'uttröttad av alltför tungt arbete (som förtagit sig)': försad, förhamsad, förleden, förtagen, sliten, arbetssliten? för 'vara mycket uttröttad av alltför tungt arbete': starva? för 'sjukdom, förorsakad av hårt och ihärdigt arbete': gnäll, slet? Finnas beteckningar för mera specialiserad betydelse, t.ex. armsliten? Beteckningar för 'trötta ut': datta ut, förkimma, kimma (ut), lämma, utända?

III. Vila.

32. Vila, verb? Hur böjes detta ord? Finns vild i betydelsen 'utvilad'? Styr ordet dativ i uttryck som vila fotom 'vila fötterna'? Vad betyder vila sig ('hämta vila' 'dö')? Finns vilas 'vila sig'? Vila, subst.? Kan det betyda 'vilställe vid allmän väg'? Finnas uttryck som det börjar gå i vilom 'arbetet börjar avbrytas av vilostunder'? Vil, adj., vilog 'utvilad'?

Giv ex. på andra ord eller uttryck för 'vara fri från arbete, vila sig från arbete': fira, ha heligt, ha helat, taga sig minuter, tobaka 'vila från arbetet och därunder röka tobak'! Vad kallas vilostunder: pustestund?

33. Ledig: vad betyder detta ord? Finnas i målet olika former för olika betydelser av ordet, t.ex. ledin 'fri från arbete' men lidun 'som har tillfälle att göra det el. det'? Giv ex. på ordets användning: du är a ledig 'var så god (och gör så, om du vill)!', han vore ledig göra det själv 'han kunde gärna göra det själv'! Andra beteckningar för 'fri från arbete': firig, legalös?

Finns ordet fal i betydelsen 'fri (som har tid) att uträtta ett visst arbete (disponibel)'? Giv ex. på ordets användning: jag undrar, om Anna vore fal i morgon 'jag undrar, om Anna hade tillfälle att arbeta åt mig i morgon', nog är jag fal åt det 'nog har jag tillfälle att uträtta den saken'!

34. Beteckningar för 'ledig tid (tid, då man alls ej eller hu-

vudsakligen ej utför något arbete): bredvederstid, buft, firabel, ledigtid, lejd, tom (viltom 'ledighet för vila', mat-tom 'ledighet att äta'), vilskede? för 'tid, som en arbetskarl kan använda till arbete för egen räkning, sedan arbetet för husbondens räkning är avslutat för dagen': fyraven, firabel? för 'arbete, som utföres under sådan tid': firabelsarbete? för 'arbete på sådant sätt': firabla, halvheligt? för 'helgdagar till martyrernas ära, på vilka man fick förrätta lättare sysslor': lättedagar, orkedagar?

35. Beteckning för 'fridagar för tjänstefolk': slankdagar? för 'flyttande tjänstefolks lediga vecka': ledigvecka, minskevecka, slankvecka, sluntvecka?